

סכום פעולתו של ועד הלשון העברית

(ינואר—פברואר 1936)

הועדות המקצועיות.

הועדה למונחי הדקדוק (ירושלים). חברה: ד"ר ש. ד. נוימן, פרופ' נ. ה. טורטשינר, ד"ר דוד ילין, אבינועם ילין, יוסף מיוחס, הרב מ. צ. סג"ל. סיימה את רשימת המונחים לתורת הצורות, —בערך 150 מונחים— שתהפרסם בחוברת הקרובה של "לשוננו" ובמלון מיוחד למונחי הדקדוק.

הועדה למונחי השירה. (ירושלים). חברה: הרב ר"ר ת. ברודי, פרופ' נ. ה. טורטשינר, ד"ר דוד ילין, ד"ר י. שירמן, המשיכה את עבודתה. מספר המונחים שנקבעו על ידה מגיע ל-248.

הועדה למונחי עבודות-עץ. (ירושלים). חברה: הרב ש. אסף, מ: כהן, פרופ' יוסף קלוזנר וד"ר י. ריבלין. עסקה בזמן האחרון ברכוז החומר שנקבע בזמנים שונים על ידי הועד והועדות והמשיכה בכדיקחו ובהשלמתו.

הועדה למונחי מתמטיקה. (ירושלים). חברה: ד"ר אמירה, ד"ר י. אפשטיין, ד"ר לויצקי, פרופ' א. פרנקל ופרופ' פקטה. עסקה בקביעת מונחים למתמטיקה הנבונה, המשיכה לכדוק את ההצעות שהובאו לפניה, ככלל זה את ההצעות שבאו מצד ה' יחיא"ל גרינפלד. בעיקר עסקה הועדה במונחים הנהוגים בלמורים באוניברסיטה העברית ובדקה אותם לאור המדע הלשוני. מתפקידה של הועדה להכין מלון למתמטיקה בצרוף מפתח.

הועדה לשיפור הלשון (תל אביב). חברה: א. אברונין, מ. אזרחי, ישי אדרר, ד"ר י. כהן, א. סמיאטיצקי, י. ח. רבניצקי, דוד שמעוןוביץ. במשך שלש הישיבות שהיו לוועדה כחודש פברואר נידון החומר המיועד ל"לשוננו לעם" המסור לעריכתה של הועדה וכמו כן ניתנו תשובות לשאלות שנשאלו כלשכת הועד בתל אביב.

הועדה למונחי חשמל (תל אביב). חבריה: יחיא אל גרינפלד, ד"ר א. ויזנסקי, י. ספיר, י. פבזנר ודוד שמעונוביץ. בשלש ישיבות שהיו לוועדה במשך החודש נקראו בקריאה ראשונה המונחים שנקבעו על פי שלומן-אולדנבורג חלק ב' עמ' 216 — 221.

הועדה למונחי התעמלות (תל אביב). חבריה: ס. אזרחי, ד"ר ש. איינהורן, י. אלוף, בניהו, צ. נשרי, יעקב פייכמן. ישבה פעם אחת. הותקנה לדפוס רשימה של מונחים והחלט על סדר עבודתה של הועדה להבא לשם סיום הדיון בשלש הרשימות שנידונו בוועדה בחדשים הקודמים (רשימה אחת נתפרסמה בשעתה ב"שוננו").

הועדה למונחי וואולוגיה. (תל אביב). חבריה: פ. אוירבוך, ס. אזרחי, ד"ר כרש, ד"ר ש. טשרניחובסקי, י. מרגולין, זא. פלדמן. ישבה פעם אחת. נגמר הדיון ברשימת הדגים הארץ ישראלים, ששמותיהם נקבעו לחלוטין. כמו כן נתקבלה על ידי הועדה רשימה קצרה של שמות דגים נוספים שאינם טובאים ברשימת הממשלה.

הועדה למונחי מכוניות. (תל אביב). חבריה: י. אדלר, בוגנוב, ד"ר ברוך, ד"ר א. ויזנסקי ופ. שינברג. ישבה פעם אחת. קבלה בקריאה ראשונה מונחים על פי שלומן-אולדנבורג עמ' 46 — 49.

הועדה למונחי הפיסיקה. (תל אביב). זמנית. חבריה: ד"ר א. ברוך, יחיא אל גרינפלד, ד"ר א. ויזנסקי, ד"ר סמבורסקי. התקיימה ישיבה לשש דיון במונחים הדרושים לצרכי האוניברסיטה העברית. הואיל וחלק המונחים נוגע כמושגים כימיים הוזמנו גם ד"ר א. ויניק ובא כח אגודת הכימאים (דיר יפה).

הועדה למונחים במדעי התכניקה. (חיפה). ועדה זו היא משותפת לוועד הלשון ולתכניון העברי. חבריה: י. ארליך, י. גוטמן, ס. גולדברג, ד"ר ניגר, מנהל התכניון ש. קפלנסקי ומזכירו ח. א. קרופניק. הועדה ננשה לרכז את החומר הלשוני המפוזר ברשימות הפרופסורים והמציגים של התכניון, וקודם כל — בחלקו שאושר על ידי ועדות מקצועיות ושנתפרסם בדפוס.

ועדות חדשות

במשך החודש נכנסו לעבודתן ועדות חדשות: א. ועדה למונחי הרדיו (ירושלים) חבריה: פרופ. טורטשינר, ד"ר סמבורסקי, ד"ר בן-חיים. עוסקת בקביעת המונחים הדרושים בעיקר בקשר עם פתיחת תחנת הרדיו הארץ ישראלית. ב. ועדה

למונחי הכלכלה (ירושלים) חבריה: ד"ר א. כונה, פרופ' נ. טורטשינר, ד"ר צונציגר. עוסקת במונחים לחורת הכלכלה עפ"י ספרו של ד"ר צונציגר, כמו כן היא עומדת להרחיב את רשימת המונחים שנקבעה בשעתה לצרכי המחלקה למסחר ולתעשייה של הסוכנות היהודית.

מלבד זה נעשו הכנות ליסוד ועדות חדשות: למונחי התאטרון, למונחי הרפואה (שתכדוק את המונחים השכיחים בחוברות "הרפואה" ותשלים את מונחי המקצוע בכלל), ועדה למונחי הכימיה (שתכדוק ותשלים את רשימת מונחי הכימיה שנתפרסמה בזכרונות ועד הלשון חוברת ו'), ועדה לתקנת הלשון, מיוחדת לצרכי הועד בירושלים (בקשר עם יסוד הועדה הזו נשלח שאילון מיוחד לחברי הועד, שבו נתבקשו להמציא רשימות של מלים שנוקקו להן בשעת עבודתם או שנתחדשו על ידם). בישיבות כל הועדות בירושלים השתתף המזכיר ד"ר ז. בן-חיים (גולדמן) ובישיבות כל הועדות בתל אביב — מזכיר הלשכה ה' ש. יבין. פרטים על עבודתן של הועדות החדשות יבואו בסכומים הבאים.

פגישת המזכירים המדעיים

לשם קביעת יחסי גומלין בין הועדות בירושלים ובתל אביב וציון תכנית ברורה לזמן הקרוב נתקיימה פגישת המזכירים הד"ר ז. בן חיים וש. יבין בהשתתפות מ"מ נשיא הועד הפרופ' טורטשינר ומנהל הלשכה הד"ר ש. איזנשטרם.

הוצאת מלונים

בסיוע ועד הלשון יצא לאור על ידי חאגוד להשלמת העברית מלון מצויר להלבשה ולהנעלה לפי המונחים שנקבעו על ידי הועד. המלון נפוץ בארץ בערך כאלף טופסים. בקרוב יתפרסם החומר הלשוני המובא במלון ביחד עם הציורים בצורת לוחות להדבקה בסקומות פומביים. התחילה הדפסת המלון המהצויע לחקלאות של ד"ר מ. זגורודסקי היוצא לאור בסיוע ועד הלשון והועברו לרשות הועד הפועל בתל אביב 25 לירות, מחצית מכום הסיוע שניתן לחשבון תרומתם המיוחדת של יורשי הד"ר א. מ. מזיא. נעשות הכנות להדפסת: א. מלון למונחי הצבעים ומלאכת הצביעה בתוספת הצבעים הטבעיים וציורים אחרים. ב. מלון למונחי ההתעמלות. ג. מהדורה מתוקנת של המלון למונחי התכניקה בתוספת תרגום לעוזי.

” ל ש ו נ נ ו ”

נערכה ונמסרה לדפוס חוברת ג' מדרך ז' של "לשונו" המוקדשת לד"ר ש. טשרניחובסקי.

מוספי לשוננו

„כתבי אוגרית“ שיצאו לאור בתור מוסף ראשון ל„לשוננו“ נשלחו למלומדים ולמוסדות מדעיים בארץ ובחוץ לארץ ולבקורת מומחים. נעשות ההכנות הדרושות להוצאת המוספים הבאים בהתאם לתכנית (משא ומתן עם הרב מ. צ. סגל בדבר ספרו „דקדוק לשון המשנה“ ועם הפרופ' נחום סלושץ בדבר הכתבות הכנעניות שהוא מכין לרפום).

הועד הפועל

הועד הפועל המרכיב משבעה חברים (יהודה גרובסקי, ד"ר דוד ילין, פרופ' נ. א. טורטשינר, אבינועם ילין, פרופ' נחום סלושץ, פרופ' יוסף קלוזנר, י. ת. רבניצקי וד"ר י. ריבלין) התאסף ב-7 בפברואר לשם כירור תקציבו של הועד לשנה זו וקביעת תכנית עבודתו. הועד הפועל אשר את התקציב ואת תכנית העבודה, שהוסכם עליה בשעת משאם ומתנם של הפרופ' נ. ב. טורטשינר וד"ר ש. איזנשטרט עם הנהלת מוסד ביאליק.

אוסר בתור מנהל הלשכה המרכזית בירושלים הד"ר ש. איזנשטרט ונקבע היקף עבודתו בהתאם להנאים החדשים של העבודה.

העובדים המדעיים.

שני העובדים המדעיים ד"ר ז. בן-חיים (גולדמן) בירושלים וה' ש. ייבין בתל אביב עסקו כמשך זמן החשבון בסדור פעולת הועדות המקומיות, שגדל מספרן והיקף פעולתן, בהכנת החומר לכל אחת מהן ובסכום החלטותיהן. עבודת הועדה לחשמל התנהלה בהשתתפותו הפעילה של חבר הועד ה' יחיאל גרינפלד.

הד"ר א. פורת, שאוסר במשרתו בתור עובד מדעי מ-15 בדצמבר 1935, רכז את פעולתו בהכנת החומר למלון האקרטי לפי ההוראות שניתנו לו על ידי הפרופ' טורטשינר. עד סוף פברואר נבדקו על ידו 24 מאספים וספרים מתקופת החשכלה בהתאם לרשימה שהומצאה על ידו.

עבודת הרשום והמיון של המלים והמונחים הנקבעים על ידי ועד הלשון והמלוקטים מכל המקורות הספרותיים והמשך סדורם בכרטיסיה המיוחדת של הועד הומלו על כל חבר עובדי-הועד לפי שיטת חלוקה פנימית, שתאושר על ידי הועד הפועל בישיבתו הקרובה.

הלשכה המרכזית.

בידי הלשכה המרכזית ובידי מנהלה מתרכזת הפעולה החברותית והארגונית של הועד. היא המקשרת את חברי הועד בינם לבין עצמם, המסדרת את ישיבות

הנשיאות, הועד הפועל, העומדת כמשא ומתן עם עורך „לשוננו“, הסופרים, הרפואם, בעלי המקצוע, מזכירי הועדות והמוסדות החברתיים המתעניינים בפעולת הועד והתומכים בו. היא מטפלת בפרסום פעולת הועד, בהוצאת כתביו ובהפצתם. כמו כן מוטלת עליה הדאגה לבצוע תקציבו של ועד הלשון ולבסוסו הזמרי באמצעות החברה „אמוני הלשון העברית“, שמנהל הלשכה הוא גם מזכירה הקבוע. טפעולותיה הטיהודות של הלשכה המרכזית כמשך זמן החשבון יש לציין:

בשטח הפצת כתבי הועד: 1. פרסום חוזר מיוחד לכל כתי הספר בארץ ולכתי הספר של „תרכות“ בחוץ לארץ בדבר הפצת „לשוננו“ והמלונים. 2. סדור חוזה עם חברת „דביר“ בדבר סוכנות ראשית להפצת כתבי הועד בארץ ובהוץ לארץ. 3. קביעת תכניות לעבודתם המורחבת של הסוכנים בירושלים, בתל אביב ובהיפה. 4. מינוי סוכן מיוחד בחדרה. 5. פרסום לכתבי אונגריה על ידי משלוח מודעות וספרים לבקורת ולעיון לעתונים מדעיים ולמלומדים.

בשטח הרחבת הפעולה החברותית: 1. ארגון הועדה המשותפת לועד הלשון ולתכניון העברי כחיפה והשתתפות בישיבתה. 2. משא ומתן עם הועד הלאומי בדבר פעולה משותפת על המחלקה לתרכות המתיסדת על ידו. 3. הרוק הקשרים עם האגוד להשטמת העברית בתל אביב וקביעת דרכים לפעולה משותפת להפצת המלונים הקטנים.

בשטח הפעולה הארגונית: 1. הערכת המחמן המרכזי של הועד לירושלים. 2. סדור חדש של הנהלת החשבונות (בתור מנהל חשבונות הזומן לפי החלטת הנשיאות ה' עמנואל ירין). 3. משא ומתן עם הועדות בדבר גמר החומר הנכנס לתכנית המלונים לשנת תרצ"ו.

בשטח הבסום החמרי: 1. עבוד התקציב לשנת תרצ"ו ומשא ומתן עם מוסד ביאליק בדבר אשורו. 2. משא ומתן עם קרן גולדברג וקבלת חסך 150 לאיי בתור משלום לתרצ"ו. 3. כסוי החובות של ועד הלשון מאשתקד בערך ב-60 אחוז. 4. משא ומתן עם עיריית תל אביב בדבר תקציבה לשנה זו. 5. משא ומתן עם אנשים שונים בדבר השתתפותם במפעלי ועד הלשון.

לשכת הועד בתל אביב.

לשכת הועד של סניף תל אביב, בהנהלתו של ה' ש. ייבין, היתה פתוחה כמו בחדשים הקודמים בכל יום בבית אחד העם. מלבד העבודה הפנימית בעניני הועדות ענתה הלשכה על שאלות בעניני לשון שבאו לפניה ומייעה להפצת כתבי הועד בתל אביב.

